สารต้านเชื้อรา Candida albicans จาก Streptomyces species ที่แยกได้จากดิน

นางสาว สิรินินทร์ จตุจินดา



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเภสัชเวท ภาควิชาเภสัชเวท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-639-769-9 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANTIFUNGAL AGENTS AGAINST CANDIDA ALBICANS FROM STREPTOMYCES SPECIES ISOLATED FROM SOIL

MISS SIRININ CHATUJINDA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Science in Pharmacy
Department of Pharmacognosy
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-639-769-9

Thesis Title Antifungal agents against Candida albicans from Streptomyces species isolated from soil. By Miss Sirinin Chatujinda Department Pharmacognosy Thesis Advisor Associate Professor Chaiyo Chaichantipyuth, M.Sc. in Pharm. Thesis Co-Advisor Associate Professor Somboon Tanasupawat, Ph.D. Accepted by the Graduate School, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.Dean of Graduate School (Professor Supawat Chutivongse, M.D.) Thesis Committee (Associate Professor Kittisak Likhitwitayawuid, Ph.D.) Chaigo Chaichantipyuth Thesis Advisor (Associate Professor Chaiyo Chaichantipyuth, M.Sc. in Pharm.) Samboon Janusupawat Thesis Co-Advisor (Associate Professor Somboon Tanasupawat, Ph.D.) Ammaypol Member

(Associate Professor Surattana Amnuoypol, M.Sc. in Pharm.)

สิรินินทร์ จตุจินดา : สารด้านเชื้อรา Candida albicans จาก Streptomyces ที่แยกได้จากดิน (ANTIFUNGAL AGENTS AGAINST CANDIDA ALBICANS FROM STREPTOMYCES SPECIES ISOLATED FROM SOIL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ชัยโย ชัยชาญทิพยุทธ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร. สมบูรณ์ ธนาศุภวัฒน์. 95 หน้า, ISBN 974-639-769-9

ได้ทำการศึกษาเชื้อ Streptomyces จากดินโดยแยกตัวอย่างดินจากจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย รวม 24 ตัวอย่าง ได้เชื้อ Streptomyces 35 ไอโซเลท จากผลการคัดเลือกความสามารถในการสร้างสารปฏิชีวนะ บนอาหารแข็ง YM ของเชื้อโดยวิธี cross streak plate พบว่าเชื้อสายพันธุ์ CB5-3 ให้ผลยับยั้งการเจริญของ Candida albicans ATCC 10231 ผลการศึกษาลักษณะสัณฐานวิทยา การเจริญ สรีรวิทยา และชีวเคมี พิสูจน์ ได้ว่าเชื้อ CB5-3 เป็น Streptomyces hygroscopicus นอกจากนี้นำเชื้อ CB5-3 ไปผลิตสารปฏิชีวนะในอาหารเหลว และสกัดแยกน้ำเลี้ยงเชื้อด้วยไอโซบิวทานอลจากเชื้อสายพันธุ์นี้ พบว่าสารที่มีฤทธิ์ด้าน Candida albicans ATCC 10231 มี R, value = 0.7 จึงทำการแยกสกัดโดยวิธีทางโครมาโตกราฟฟีได้ traction ต่างๆ นำไปทดสอบฤทธิ์ใน การยับยั้งการเจริญของ Candida albicans โดยวิธี agar disc diffusion

ภาควิชา	เภสัชเวท	
		ne.
ปีการสื่อษา	2541	

	Soum Chatujunda
ลายมือชื่ออาจารย์	in Inn Chairo Chaichant punt
ลายมือชื่ออาจารย์	ัท ี่ ปรึกษาร่วม

C875541 : MAJOR PHARMACOGNOSY

KEY WORD: Antibiotics / Antifungal agents / Candida albicans / Streptomyces / Streptomyces hygroscopicus

SIRININ CHATUJINDA: ANTIFUNGAL AGENTS AGAINST CANDIDA ALBICANS FROM STREPTOMYCES SPECIES ISOLATED FROM SOIL. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. CHAIYO CHAICHANTIPYUTH, M.Sc. in Pharm., THESIS CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. SOMBOON TANASUPAWAT, Ph.D. 95 page, ISBN 974-639-769-9

Thirty five isolates of *Streptomyces* from 24 soil samples in Thailand were found to be able to produce antibiotics. Only *Streptomyces* sp. CB5-3 could inhibit the growth of *Candida albicans* ATCC 10231. Based on the results of morphological, cultural, physiological and biochemical characteristics, the strain CB5-3 was identified as *Streptomyces hygroscopicus*. The isobutanol extract was tested by bioautographic method and found that the active spot was shown at R_f value =0.7. The extract was isolated by chromatographic method and was shown to be active against *Candida albicans* ATCC 10231.

ภาควิชา เกล้ชเวท	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา เภสัชเวท	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Chaigo Choichanthpyuth
ปีการศึกษา 2541	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม Somborn January



ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to take this opportunity to express my sincere thank to Associate Professor Chaiyo Chaichantipyuth of the Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmaceutical Science, Chulalongkorn University, who acted as my advisor during the master degree education, with his enormous knowledge and experience in the field of pharmacognosy and chemistry, many scientific problems which were beyond my knowledge had been solved following his guidance. I am greatly indebted to him for his endless support, inspiration and valuable advice.

I would also like to acknowledge my thanks to my thesis co-advisor, Associate Professor Dr. Somboon Tanasupawat of the Department of Microbiology, Faculty of Pharmaceutical Science, Chulalongkorn University, for his concern, kindly assistance and valuable advice.

I am very grateful to Associate Professor Dr. Kittisak Likhitwitayawuid, the chairman and Associate Professor Surattana Amnuoypol a member of my thesis committee for their valuable suggestion.

I am so much indebted to Departments of Pharmacognosy and Microbiology, Faculty of Pharmaceutical Science, Chulalongkorn University for providing facilities during my study.

Finally, I wish to express my infinite gratitude to my family and my lovely friends for their love, understanding and encouragement throughout this graduate study.

CONTENTS

					Page
ABSTRACT	ΓOF	ГНА	I		iv
ABSTRACT	r of i	ENC	LISF	I	v
ACKNOWL	EDE	ME	NTS		vi
CONTENT	S	•••••	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		vii
LIST OF FI	GURI	ES			ix
LIST OF TA	ABLE	S	•••••		x
ABBREVLA	MOITA	۱S			xii
CHAPTER					
	I	IN	TROI	DUCTION	1
	П	LI	ΓERA	TURE REVIEW	4
		1.	Revi	ew of Antibiotics	4
			1.1	Antibiotics from Streptomyces	7
· ·			1.2	Antifungal antibiotics from Streptomyces	8
			1.3	Antibiotics from Streptomyces hygroscopicus	9
		2.	Revi	ew of the genus Streptomyces	12
			2.1	Classification of Streptomyces	12
			2.2	Genus Streptomyces	12
			2.3	Distribution of Streptomyces	16
			2.2	Criteria used for the classification and identification	of
				Streptomyces species	18
		3.	Ferm	nentation	24
		4.	Thin	layer chromatography	26
		5.	Bioa	utographic detection of antibiotic in preparation	
			chro	matogram	26
	Ш	M	ATER	LIALS AND METHODS	27
		1.	Isola	ation of Streptomyces strains	27
		2.	Scre	ening of antibiotics	27
		3.	Iden	tification of strains	28
			3.1	Morphological and cultural characteristics	28

CONTENTS (Cont.)

		Page
	3.2 Physiological and biochemical characteristics	30
	4. Antibiotics production	34
	4.1 Organism	34
	4.2 Method of cultivation	34
	4.3 Antibiotic assay	35
	4.4 Effect of pHs on antibiotic production	35
	5. Separation of compounds	35
	6. Isolation of compounds	38
IV	RESULTS	41
	1. Isolation of Streptomyces strains	41
	2. Screening of antibiotic producing Streptomyces	42
	3. Identification of strains	44
	3.1 Morphological and cultural characteristics	44
	3.2 Physiological and biochemical characteristics	51
	4. Antibiotic production	55
	5. Extraction	57
V	DISCUSSION	58
VI	CONCLUSION	60
REFERENCES		61
APPENDIX		73
VITA		82

LIST OF TABLES

Table		Page
1	Antibiotics from Streptomyces	7
2	Antifungal antibiotics from Streptomyces	8
3	Antibiotics from Streptomyces hygroscopicus	ç
4	Critieria used for the classification and identification of	
	Streptomyces species	23
5	Media and conditions for antibiotic production of Streptomyces	
	hygroscopicus	2:
6	Combined fractions from the isobutanol extract	38
7	Combined fractions from fraction A1/6-8, A1/9-23, A2/6-11 and	
	A2/12-40	3
8	Combined fraction from fraction B1/6, B2/6, B2/7, B3/1, B4/1 and	
	B4/5	3
9	Source of Streptomyces strains	4
10	Antimicrobial activity of Streptomyces strains	4
11	Morphological characteristics of Streptomyces strains on YM	
	media	4
12	Cultural characteristics of Streptomyces strains on YM media	4
13	Cultural characteristics of Streptomyces strains on various	
	media	4
14	Cultural characteristics of Streptomyces sp. CB5-3 on various	
	media	4
15	Carbon ultilization of Streptomyces	5
16	Carbon utilization of Streptomyces sp. CB5-3	5
17	Biochemical characteristics of Streptomyces	5
18	Physiological and biochemical characteristics of Streptomyces sp.	
	CB5-3	5
19	Antibiotic production in different media	5
20	Antimicrobial activity of Streptomyces sp. CB5-3	5

LIST OF TABLES (Cont.)

Table		Page
21	Effect of pHs on activity against Candida albicans ATCC 10231 of	
	Streptomyces CB5-3	57
22	Activity testing of fractions against Candida albicans ATCC 10231	57

LIST OF FIGURES

Figure		Page
1	The colonial appearance of Streptomyces sp. CB5-3 on PCA	
	(dilute 10 %)	49
2	Scanning electromicrograph of Streptomyces sp. CB5-3 on PCA	
	(dilute 10%)	50
3	Scanning electromicrograph of Streptomyces sp. CB5-3 on YM	
	agar	50

LIST OF SCHEMES

Scheme								Page
1	Isolation	of isobutanol	extract	from	Streptomyces	sp.	CB5-3	
								40

ABBREVIATIONS

ATCC = American Type Culture Collection, Maryland, U.S.A.

μg = microgram

μl = microliter

°C = degree celsius

Fig. = Figure

g = gram

= liter

mg = milligram

ml = milliliter

mm = millimeter

No. = number

PCU = Departmenet of Microbiology Faculty of Pharmaceutical

Sciences, Chulalongkorn University

rpm = revolution per minute

sp. = species

TLC = Thin Layer Chromatography

UV = Ultraviolet